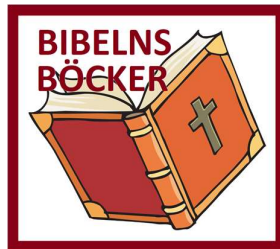

Som de flesta vet är Bibeln inte bara en bok, den är i själva verket ett bibliotek av böcker för andlig förkovran. Låt oss därför börja detta studium med att först klargöra hur böckerna tillkommit samt hur de hänger ihop inbördes.

Bibeln är alltså inte en utan i själva verket 66 olika böcker, alla med sitt eget innehåll, och ändå sammanhängande. Här följer de i tur och ordning med kortfattade sammanställningar om innehållet i respektive bok.

Gamla Testamentet

Lagen

Första Mosebok – Om alltings början, skapelsen och mänsklighetens historia.

Andra Mosebok – Israels folk lämnar Egypten. De tio budorden. Tabernaklet byggs.

Tredje Mosebok – Lagar om religiösa ceremonier och vardagsliv. Guds helighet.

Fjärde Mosebok – Israeliternas fyrtioåriga vandring i Sinaiöknen.

Femte Mosebok – Tal av Moses, att Gud har räddat och välsignat sitt folk.

De historiska böckerna

Josua – Moses efterträdare. Israels intåg i Kanaan. Förnyelsen av Guds förbund.

Domarboken – Lokala domare i Israel. Tron på Gud håller Israels stammar samman.

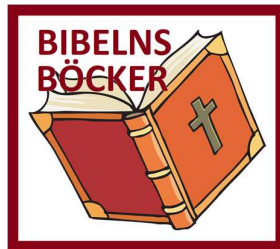
Rut – En moabitiskt kvinna gifter sig med en israelit. Om förtröstan på Israels Gud.

Första Samuelsboken – Uppkallad efter domaren Samuel, Gud tar del i den israelitiska nationens historia.

Andra Samuelsboken – Om Davids regering som kung.

Första Konungaboken – Salomo. Nationens delning. Profeter framträder.

Andra Konungaboken – De två kungarikenas historia. Jerusalems förstöring genom Nebukadnessar.

Första Krönikeboken – Släktregister. Trots olyckorna håller Guds sitt löfte att ta hand om sitt folk.

Andra Krönikeboken – Skriven för israeler som återvände från exilen. Tempelbygget.

Esra – Judarnas återkomst från fångenskapen i Babel. Esra hjälper till att återupprätta Israels religion.

Nehemja – En landsflyktig jude för en grupp israeliter tillbaka till Jerusalem. Att fullständigt förtrösta på Gud.

Ester – En judisk hjältinginna räddar israeliterna från utplåning. Här nämns också Purimfesten.

Vishetslitteraturen

Job – En god man som drabbas av katastrof. Lidandets mening betraktad ur många synvinklar.

Psaltaren – Lovsånger, böner och dikter som framfördes i den israelitiska gudstjänsten.

Ordspråksboken – Vishetslitteratur för ett gott och gudfruktigt liv. Råd från dag till dag.

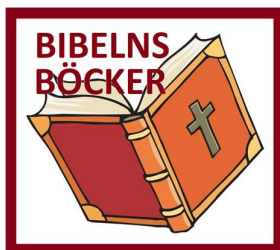
Predikaren – Beträktelse av en människas liv. Iakttagelser, tankar och ordspråk från filosoferna.

Höga visan – Dikter om kärleken mellan man och kvinna, om lust och glädje.

Profeterna

Jesaja – talade om Guds makt och gav ett budskap om hopp för hans folk.

Jeremia – varnade om Guds straff för avgudadyrkan och synd.

Klagovisorna – fem sorgedikter över Jerusalems fall och fångenskapen som följde.

Hesekiel – varnade för Guds straffdomar, betonade varje individs ansvar inför Gud. Om hjärtats förvandling.

Daniel – uppmuntrade i en tid av förtryck, gav visioner om framtiden, om världsväldets uppkomst och fall.

Hosea – talade mot Israels avgudadyrkan och trolöshet. Om att vända tillbaka till Gud.

Joel – gav bilder av Guds straffdomar för de som inte följer honom. Vända om till Gud.

Amos – fördömde israeliternas religiösa hyckleri, förkunnade rätten att flöda fram.

Obadja – angrep edoméernas högmod och profeterade om deras undergång, talade om Israels återkomst till sitt land.

Jona – berättade vad som händer en profet som inte följer Guds order. Visar på Guds kärlek och omsorg.

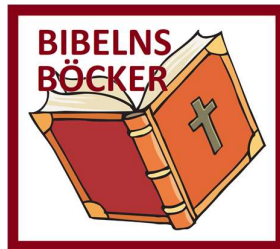
Mika – avslöjade ledarskapets ekonomiska och religiösa bedrägerier. Hopp och Guds fred.

Nahum – förkunnar om Nineves fall, gläder sig över Guds straff mot en grym nation.

Habackuk – talar om att Gud väntar på den rätta tiden med att straffa alla ogärningsmän.

Sefanja – varnade Juda för undergång eftersom de övergett den levande Guden.

Haggai – manar folket att fullborda templets återuppbyggnad. Gud skall ge framgång till de som omvänder sig.

Sakarja – talade om Jerusalems återuppbyggnad. Rening av Guds folk och löfte om en kommande Messias.

Malaki – påminner om Guds kärlek, om välsignelse till alla som ångrar sig. Tal om en budbärare som ska komma.

Nya Testamentet

Evangelierna

Matteusevangeliet – berättar att Jesus är Messias, världens frälsare. Gamla testamentets löften infrias.

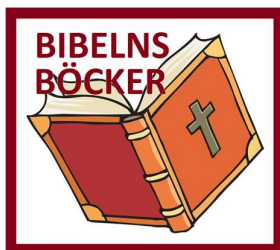
Markusevangeliet – koncentrerar sig på vad Jesus gjorde och var han gick, framställer honom som handlingskraftig.

Lukasevangeliet – beskriver detaljer om Jesus, som Israels och hela världens frälsare.

Johannesevangeliet – ägnar sig åt meningen med händelserna, att undren är tecken som visar vem Jesus är.

Uppdraget

Apostlagärningarna – berättar om hur Jesu efterföljare spred det glada budskapet om honom över världen.

Breven

Romarbrevet – beskriver Paulus uppfattning om den kristna trons grunder. Våra plikter mot varandra.

Första korintierbrevet – tar upp församlingens centrala problem. Visar på principerna för gudstjänstlivet.

Andra korintierbrevet – Paulus kärleksfulla omtanke om församlingen i Korint, hans lidande och tro

Galaterbrevet – om att stå i ett rätt förhållande till Gud. Det nya livet som kristen.

Efesierbrevet – Guds ande verkar i de troende. Att kristna lever i enhet och kärlek.

Filipperbrevet – uppmuntran i tron. Att följa Jesu exempel. Glädjen och friden att tro på Jesus.

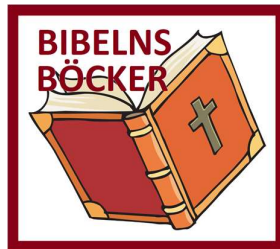
Kolossierbrevet – endast Jesus kan rädda en människa och ge nytt liv. Leva det kristna livet.

Första tessalonikerbrevet – uppmaning att ivrigt leva ett liv som behagar Gud. Frågor om Jesu återkomst.

Andra tessalonikerbrevet – om att Jesu återkomst föregås av stor ondska. Att hålla fast vid tron.

Första Timoteusbrevet – varningar om falsk undervisning. Hur församlingen ska organiseras och ledas.

Andra Timoteusbrevet – att hålla ut som lärare och evangelist. Varningar för meningslösa diskussioner.

Titusbrevet – kristet ledarskap, plikter för medlemmar i församlingen, attityder bland kristna.

Filemonbrevet – att förlåta någon och hälsa välkommen.

Hebreerbrevet – trosstärkande om Jesus som större än alla andra i Bibeln, försonaren mellan Gud och människa.

Första Petrusbrevet – påminnelser om det glada budskapet. Betrakta lidandet som ett trosprov. Tröst.

Andra Petrusbrevet – värdet av sann kunskap om Jesus. Falsa lärare. Jesu återkomst.

Första Johannesbrevet – Uppgörelse gentemot gnostiker. Leva som Jesus levde. Guds barn. Älska varandra.

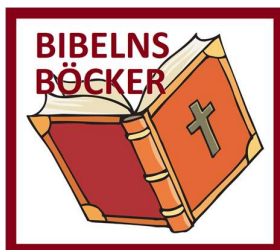
Andra Johannesbrevet – Maningar att älska varandra. Varning för villolärare.

Tredje Johannesbrevet – Varning för en diktator i församlingen.

Jakobsbrevet – Tro och vishet, prövning och frestelse, att höra och göra. Behandla andra med respekt.

Judasbrevet – Guds dom över villolärare. Uppmuntran att hålla fast vid tron.

Uppenbarelseboken – Om tidens ände. Satans slutliga nederlag. Himlen och det gudomliga gestaltas.

När skrevs Bibelns böcker?

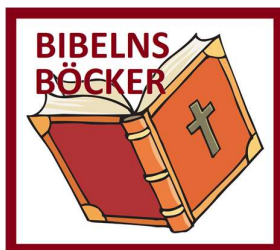
Det antas idag att Bibelns äldsta delar återfinns i delar av den så kallade Pentateuken, de fem Moseböckerna; samma böcker som utgör judendomens Torah (Lagen). Den anses traditionellt ha skrivits av Mose även om vissa bibelforskare hävdar att en textkritisk analys visar att dessa böcker tillkommit under en lägre tid och att Pentateuken i sitt nuvarande skick blev slutgiltigt färdigställd runt år 400 f.Kr.

Därnäst följer profeterna, som enligt den ursprungliga uppdelningen inleds med det deuteronomistiska historieverket, ett historieverk över Israels historia, troligen färdigställt på 500-talet f.Kr. Efter dessa följde de egentliga profeternas berättelser, vilka inkluderar Jesajas, Jeremias, Hesekiels böcker samt Tolvprofetboken med de tolv så kallade mindre profeternas skrifter. Troligen har den här avdelningen fått sin slutgiltiga form före 200 f.Kr.

Den tredje avdelningen (Skrifterna) innehåller ett flertal kortare berättelser. Dessa torde inte ha färdigställts före 160 f.Kr., och troligen har det dröjt längre innan kanon fastställt vilka böcker som skulle ingå. Den slutgiltiga versionen av den judiska bibeln har troligen inte fastställts förrän efter att judendomen reorganiserades efter Jerusalems fall 70 e.Kr.

Inom den kristna kyrkan som använde en grekisk översättning av Bibeln, Septuaginta, kom denna judiska kanon inte att slå igenom, och därmed kom den kristna kyrkan att använda en del skrifter som den judiska traditionen uteslutit, de så kallade gammaltestamentliga apokryferna. Den sedan slutet av 1900-talet mest använda editionen av Gamla testamentet kallas Stuttgartensia.

Med den kristna kyrkans tillkomst uppstod även Nya testamentets böcker. Det började med att man gjorde samlingar av apostlabrev och skrev ned traditionerna om Jesus i evangelierna. I takt med att allt fler varianter av skrifterna cirkulerade blev det vid mitten av 100-talet

nödvändigt att ge besked om vilka skrifter som godkändes av kyrkan. Ett flertal sådana listor med kommentarer finns bevarade.

I ett rundbrev år 367 angav Athanasius vilka skrifter som tillhör kanon. Däri uttryckte han de östliga kyrkornas syn och genom historien har större delen av kristenheten hållit fast vid dessa avgränsningar. Det språk som Nya testamentet är skrivet på kallas koiné-grekiska och är vardaglig grekiska. Den allmänt använda grekiska editionen kallas Novum Testamentum.

Svenska Bibelöversättningar

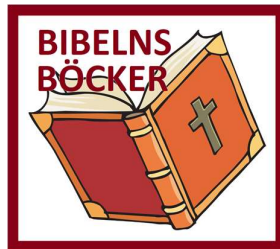
För att göra bibeln tillgänglig för en bredare läsekrets har bibeln översatts till en mängd moderna språk, däribland svenska. Översättningarna kan som enklast antingen vara översatta med fokus på att det ska vara korrekt ord-för-ord, tanke-för-tanke, parafrastr eller när det gäller psalmer och liknande att de ska vara melodiskt sammanhängande. Men då ord ofta har olika meningar och utsträckningar i olika språk tvingas en översättare alltid göra val. På svenska finns ett flertal olika bibelöversättningar. Den äldsta kända tillhörde kung Magnus Eriksson. Den har dock gått förlorad och man vet inga detaljer om den.

Officiella svenskspråkiga översättningar

Gustav Vasas bibel (1541).

Nya testamentet utkom 1526.

Gustav II Adolfs bibel (1618, nytryck av Gustav Vasas bibel med tillägg av versindelning med mera).

Karl XII:s bibel (1703, revision av Gustav Vasas bibel).

1917 års kyrkobibel (1917).

Bibel 2000 (1999, officiell översättning för de flesta svenska kristna samfund).

NT 81 (1981, Nya testamentet).

Tillägg till Gamla testamentet (1986, Gamla testamentets apokryfer).